

ताम् MBh. 8, 267. 7, 4632. 9, 98. 14, 68. 3, 10879 (wo प्रति° st. उप्रति° zu lesen ist). यम् — प्रतिमानं प्रकुर्वति Bhāṣ. P. 7, 4, 35. = दृष्टान्त Schol. Nach den Lexicographen (AK. 2, 10, 36. Traik. 3, 3, 246. H. 1164. an. 4, 182. Med. n. 193. Halāṣ. 1, 130) Bild, Abbild. Diese Bed. hat das Wort viell. an der Stelle: त्रिभिर्माल्योपकृष्टैश्च प्रतिमानैश्च (°मानैश्च?) वे द्वि-ज्ञाः । यज्ञसि परमात्मानं विष्णुम् Hariv. 11750. — 3) Ähnlichkeit, Gleichheit: आदित्यतेजःप्रतिमानतेजस् dem Glanze der Sonne ähnlich MBh. 1, 2109. °प्रतिमानकल्प ähnlich 6, 788. यः पुनः प्रतिमानेन त्रींलोकानति-रिच्यते bei der Vergleichung 5, 2489. — 4) Gewicht (mit dem gewogen wird) Viṣṇu in Z. d. d. m. G. 9, 660. Jāñ. 2, 100. °पाणि Çaṇḍi in Z. f. d. K. d. M. 3, 389. प्रती° M. 8, 403. — 5) die Gegend zwischen den Fangzähnen eines Elephanten AK. 2, 8, 7. Traik. H. 1227. H. an. Med. Halāṣ. 2, 68. MBh. 6, 1785. 8, 1149. 2538. Vgl. प्रतिमा 2, d.

प्रतिमाया (1. प्र° + मा°) f. Gegenzauber MBh. 1, 1541. Kathās. 42, 184. 50, 66.

प्रतिमार्गक (von 1. प्र° + मार्ग) m. die in der Luft schwebende Stadt Hariçkandra's Traik. 2, 1, 19.

प्रतिमार्गम् (von 1. प्र° + मार्ग) adv. den Weg zurück, rückwärts, zu- rück MBh. 4, 1819.

प्रतिमाला (1. प्र° + मा°) f. an exercise analogous to capping verses, reciting verse for verse, as a trial of memory or skill Wilson.

प्रतिमासम् (von 1. प्र° + मास) adv. jeden Monat Haught.

प्रतिमास्य m. pl. N. pr. eines Volkes MBh. 6, 359 (VP. 190). — Vgl. प्रतिमत्स्य.

प्रतिमैत् (von मि mit प्रति) f. Stütze AV. 9, 3, 1.

प्रतिमित्र (1. प्र° + मि°) wohl n. Gegner, Feind MBh. 7, 3830.

प्रतिमुकुलम् (von 1. प्र° + मुकुल) adv. in —, an jeder Knospe; am Anfange eines comp. ohne Flexionszeichen Prās. 79, 15.

1. प्रतिमुख (1. प्र° + मुख) n. in der Dramat. ein secundäres Ereignis, das die Katastrophe hemmt oder beschleunigt Wilson, Th. of the Hindu I, xxxix. Daṣan. 1, 22. 28. Prātāpar. 20, b, 3. 31, b, 7. Śih. 351. Auch °संधि. प्रतिमुखाङ्ग ist nach Wilson a. a. O. XL. die fortgesetzte Erzählung der Ereignisse.

2. प्रतिमुख (wie eben) 1) adj. f. स्त्री a) vor Einem stehend, gegenüberstehend R. 6, 90, 11. ययञ्जतो भगवते विद्धीत मानं तच्चात्मने प्रतिमुख-स्य यथा मुखश्रीः so v. a. es ist damit, wie mit dem Schmuck des Gesichts, der einem Andern gelten soll (in Wirklichkeit aber dem zu gut kommt, der sich schmückt), Bhāṣ. P. 7, 9, 11. Nach dem Schol. = प्रतिविम्बः Burkovf: aint on se pare le visage pour le portrait [qui doit le reproduire]. — b) bevorstehend, gegenwärtig: निशाः R. 4, 27, 7. — 2) °मुखम् adv. ent- gegen: प्रतिमुखागत M. 8, 291. MBh. 1, 6700. °गत ad Megh. 18.

प्रतिमुद्रा (1. प्र° + मु°) f. 1) ein nachgemachtes Siegel Kull. zu M. 8, 185. — 2) Siegelabdruck Vjutr. 172. Lalit. ed. Calc. 210 8.

प्रतिमुञ्जम् (1. प्र + मु°) adv. wieder und wiederum, fort und fort Spr. 211. Prās. 72, 16. भूयः पुनः प्रतिमुञ्जं विलोक्यते यत् Kaurap. 31 bei Hariv. S. 232.

प्रतिमुहूर्तम् (von 1. प्र° + मुहूर्त) adv. jeden Augenblick, beständig Kaurap. 27.

IV. Theil.

प्रतिमूर्ति (1. प्र° + मूर्°) f. Abbild Haught.

प्रतिमूषिका (1. प्र° + मू°) f. eine Art Ratte Wilson.

प्रतिमेष (von मा mit प्रति) adj. vergleichbar: अतिमेषयन् Hariv. 13012.

प्रतिमोक्ष (von मोक्ष mit प्रति) m. Befreiung, Erlösung Vjutr. 213.

°सूत्र Burn. Intr. 300. Köpprn II, 264. 279.

प्रतिमोक्षण (wie eben) n. dass. Kām. Nitīs. 13, 54.

प्रतिमोचन (vom caus. von मुच् mit प्रति) n. das Lösen, sich-Befreien von Etwas (geht im comp. voran): वैर° Ragh. 14, 41. संगर° MBh. 5, 4954.

1. प्रतियत्न (1. प्र° + यत्न) m. die auf Etwas gerichtete Sorge, Bemühung um P. 1, 3, 32. 2, 3, 53. 6, 1, 189. Vop. 13, 4. 23, 25. Vjutr. 178. °साध्य Suçr. 2, 102, 2. सुगन्धितामप्रतियत्नपूर्वाम् ein Wohlgeruch, um den man sich nicht weiter gekümmert hat, d. i. ein natürlicher, nicht durch Kunst hervor- gebrachter Wohlgeruch Çiç. 3, 54. Nach den einheimischen Autoritäten: = संस्कार H. an. 4, 181. Med. n. 193. Halāṣ. 5, 57. Vaiç. beim Schol. zu Çiç. 3, 54. = रचना Traik. 2, 6, 41. H. ç. 133. = गुणाधान, सतो गुणा- त्तराधानम् P., Schol. = लिप्सा Verlangen und उपग्रह, उपग्रहणा Ge- fangennehmung AK. 3, 4, 18, 109. H. an. Med. Halāṣ. = निग्रहादि Bhāṣ. zu AK. = प्रकृणादि Rāmāçrama zu AK. = प्रतिग्रह Mukuta zu AK. Wiedervergeltung Wilson nach Çaddārtak.

2. प्रतियत्न (wie eben) adj. der sich um Etwas bemüht, künmert Traik. 3, 1, 11.

प्रतियातन (vom caus. von यत् mit प्रति) 1) n. das Vergelten: वैर° der Feindschaft, das Racheüben MBh. 8, 4635. — 2) f. स्त्री Abbild AK. 2, 10, 36. H. 1463. Halāṣ. 1, 130. Çiç. 3, 34. योषित्° Statue Ragh. 16, 17.

प्रतियान (von या mit प्रति) n. Rückkehr R. Gorr. 1, 4, 133. 2, 124 in der Unterschr.

प्रतियायिन् (wie eben) adj. gaṇa गम्यादि (भविष्यति) zu P. 3, 3, 3. entgegenkommend, auf Jmd losgehend: एतस्य सेना उर्ध्वं समरे प्रति- यायिनः MBh. 5, 5771.

प्रतियुद्ध (1. प्र° + युद्ध) n. Gegenkampf, Erwiderung des Kampfes: °युद्धाय तस्थिवान् Hariv. 3667.

प्रतियूथप (1. प्र° + यू°) m. der Führer einer feindlichen Elephanten- herde MBh. 7, 314.

प्रतियोग (von युज् mit प्रति) m. Widersetzung, Widerstand Bhāṣ. P. 4, 10, 22. 5, 14, 1. प्रतियोगैः durch Gegenmittel Kathās. 19, 84.

प्रतियोगिक (von प्रतियोग) adj. in Beziehung stehend, relativ, corre- lativ; gegensätzlich Tarkas. 21. 57. 58. Vedāntapariṣ. bei Nilak. 170. Davon nom. abstr. °ल n. ebend. 171.

प्रतियोगिज्ञानकर्णावाद् m. Titel einer Schrift Hall 44.

प्रतियोगिन् adj. (भविष्यति von युज् mit प्रति) gaṇa गम्यादि zu P. 3, 3, 3. eine Beziehung habend, in Beziehung stehend (von प्रतियोग) Tarkas. 21. Nilak. 26. Davon nom. abstr. °गित Tarkas. 45. Nilak. 171. Schol. zu Kāvya. 2, 120. Schol. zu Bhāṣāp. 142. ऋ° Tarkas. 45. प्रतियोगिता Verz. d. B. H. No. 654. 709. fgg. am Ende eines adj. comp. प्रतियोगिताक Schol. zu Bhāṣāp. 142.

प्रतियोगिपितव्य (vom caus. von युज् mit प्रति) adj. mit Seiten zu be- ziehen: वल्लकी Ragh. 8, 41.

प्रतियोद्ध (von युध् mit प्रति) nom. sg. Gegenkämpfer, ein ebenbür-

41 *